

תשמ"ד

מחזה מאת שמואל הספרי

אוגוסט '82

כל הזכויות שמורות לשמואל הספרי ©

המקום

המחזה מתרחש במקלט בטון תת קרקעי באחד הישובים היהודיים בשומרון . מספר פתחי אויר בקירות הבטון. במרכז החדר שולחן עץ פשוט וסביבו כסאות מסוגים שונים- הריהוט והאביזרים כולם הם מן הסוג המצוי במקלטים- חפצים שעבר זמנם . בקדמת הבמה על שרפרף ניצב מתקן מתכת מחובר לשעון מתקתק . כבלי פלסטיק לבן נמשכים ממנו ומחברים ללבני חבלה ושקיקי חומר נפץ המפוזרים בפינות החדר. בצידה השני של הבמה - מזוודה ובה תשמישי קדושה . מאחור מזרונים ישנים ועגלת ילדים מיטלטלת .

הדמויות -

עלמה- אישה דתית צעירה ונאה, כבת עשרים .

לייבו- כבן ארבעים ויותר, מושבניק. בעל חזות של חייל מקצועי .

נחמן- בחור ישיבה צעיר עדין למראה תמים ונלהב .

יעקב- איש גדל גוף ורפה שכל . חוזר בתשובה תמהוני .

מהדורת חדשות –

קול ישראל מירושלים , השעה שש והרי החדשות מפי דוד בר נר ועיקרן תחילה . בבייג'ין ובמוסקבה נחתמו אחר הצהרים הסכמי הגנה בין סין לברית המועצות . אחרי דיונים שנמשכו למעלה משנה וחצי יושבו חילוקי דעות וקו הגבול במנצ'וריה נקבע מחדש .

עם חתימת ההסכם נוצר גוש הכולל את מדינות מזרח אירופה סין וצפון קוריאה . פקידיים במשרד ההגנה האמריקאי הגיבו על ההסכם בחשש ובתדהמה . בארצות הברית מתרחבת שביתת האיגודים המקצועיים . בנוסף לעובדי הרכבות הדואר והרדיו הצטרפו לשביתה גם עובדי מערכת החינוך והשירותים הציבוריים .

בארצות הברית היגיע לאחרונה שיעור האבטלה ל-25% - שיא של כל הזמנים . ואל הנעשה ביהודה ושומרון – כוחות גדולים של צנחנים ומשמר הגבול עוסקים מאז שעות הצהרים המוקדמות בפינוי מתנגדי הנסיגה בעיר אריאל. עד עתה פונו עשרים יישובים ומניין הנפגעים מגיע למאה ושישה בהם שמונה הרוגים . כתבנו מוסר כי הדי פיצוץ המבנים נשמעים כל שעות היום והלילה . הערב , ליל ט' באב תשמ"ד 1914 שנים לחורבן הבית נאספים מאות אלפי מתפללים ברחבת הכותל המערבי לאמירת קינות וקריאת מגילת איכה . מאז שעות הבוקר נוהרים אלפי כלי רכב בדרכים המובילות לירושלים וכתבנו מוסר כי רבים נוטשים את כלי רכבם מקימים אוהלים ומתארגנים לשהיית לילה על ההרים סביב לעיר . משרד הבריאות מודיע כי ניתן להשיג ללא תשלום שקיות רעל נגד מכרסמים בכל לשכות התברואה בגוש דן . ולתחזית מזג האוויר – השרב ימשך .

תמונה ראשונה

עם עליית האור נשמעים מלמולי התפילה של נחמן . עלמה כורעת אל עגלת התינוק מנסה להרדים אותו בזמזום שיר ערש ונדנדוד העגלה . יעקב יושב לשולחן לועס קרעי לחם . היחיד העסוק בפעולה תכליתית הוא לייבו - הוא מחבר את כבלי הפלסטיק אל לבני החבלה משתמש בפלאייר במקצועיות .

נחמן - " על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון . על ערבים בתוכה , תלינו כינורותינו . כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה . שירו לנו משיר ציון . איך נשיר את שיר אדוני על אדמת ניכר . אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני . תדבק לשוני לחיכי אם לא אזכרכי , אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי ... בת בבל השדודה ! אשרי שיאחז וניפץ את עולליך אל הסלע .. אל הסלע . " (נחמן מלמל במהירות , מדגיש חצאי פסוקים מדי פעם . את הפסוק האחרון הוא מדגיש בכוונה גדולה)

טוב תראו - הצום נכנס בעוד כמה דקות , אז בבקשה אם אפשר קצת למהר -

עלמה

אבל לא כולם גמרו לאכול

לייבו

מפריע לך אם הוא יאכל עוד כמה דקות ?

נחמן

זה לא מפריע לי , לא לי -

יעקב

אחרי זה אני כבר לא אוכל

נחמן

נו- "חברים נברך" -

לייבו ויעקב

ברוך אתה אדוני ...

עלמה

(מתקנת אותם) יהי שם אדוני מבורך מעתה ועד עולם .

נחמן

ברשות החברים נברך שאכלנו משלו

כולם

ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו .

נחמן

ברוך שאכלנו משלו ובטובו חיינו ברוך שמו . ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם הזן את העולם

כולו בטובו בחן ובחסד וברחמים הוא נותן לחם לכל בשר

עלמה

(שרה) כי לעולם חסדו . ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו (אף אחד לא מצטרף . היא מאוכזבת

מנחמן) אתם לא רוצים לשיר ?

לייבו

את רוצה להכריח אותנו לשיר ? אולי אין לו מצב רוח !?

נחמן

“...ועל הכל אדוני אלוהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך...”

עלמה

(ללייבו) ולמה אתה לא מברך ? גם אתה אכלת -

לייבו

את יודעת - היה לי פעם חבר דוס -

עלמה

דתי .

לייבו

מה שתגידי...בקיצור, הוא סיפר לי שאצלם במקום לברך היו סופרים . כאילו מתפללים בעל פה (מדגים) ככה - " חת שתיים שלוש ארבע חמש שש שבע שמונה שש עשרה שבע עשרים עשרים ואחת עשרים ושתיים - ונאמר אמן " - למשל ברכת המזון היה בערך שלוש מאות עשרים וארבע , נחמן אתה גם סופר ?

נחמן

(מביט בו ברחמים)

"...רחם נא אדוני אלוהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך..."

יעקב

(מתעורר פתאום) "...משיחך! " כן !

נחמן

"...ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שימך עליו" - נו נו - (רומז על יעקב האטום הממשיך לאכול)

לייבו

יעקב ? גמרת ? אפשר לפנות ? תראה , לי לא איכפת אבל החברה פה צמים בתשעה באב .

נחמן

(בכוונה) "...ובנה ירושלים עיר הקודש במהירה בימינו , ברוך אתה אדוני , בונה ברחמיו ירושלים ,אמן "

עלמה

אמן . יעקב , למה אתה לא עונה ?

יעקב

אמן

עלמה

אתה לא צם ?

יעקב

צריך כוח

נחמן

"... רוענו רועה ישראל, המלך הטוב והמיטיב לכל שבכל יום..." - אני מוכרח לספר לכם משהו . אתם זוכרים שהגיבורים של בר כוכבא גם הם היו נצורים בביתר ונהרגו . אז ביום שקברו אותם החכמים החליטו על הברכה הזאת - הטוב והמיטיב . הטוב - שנעשה להם נס והגויות שלהם לא הסריחו . והמיטיב - שהובאו לקבורה בקבר ישראל .

עלמה

בסדר אבל למה אתה מספר לנו את זה ? (יעקב ולייבו מביטים בה כבמטומטמת) בסדר , הבנתי ...

לייבו

מה הבנת ?

עלמה

גויות , הסריחו ...בסדר .

יעקב

צריך שכל .

נחמן

"הרחמן הוא ישבור עולנו מעל צווארינו והוא יוליכנו קוממיות לארצנו " אה , לייבו , אתה כבר חיברת את הנאפאצ ? (הנפץ - בפא רפויה ובמלעיל אשכנזי)

לייבו

נַפֵּץ , חמור . סליחה . סליחה ...

עלמה

לייבו ? די - אתה כל הזמן מקניט אותנו . אז הוא לא היה בצבא כמוך, אבל בשביל עם ישראל יכול להיות שהוא יותר חשוב אפילו ...

לייבו

אמרתי סליחה , לא ? צבא , עוד אחת ...איך אמרת שקוראים לך ?

עלמה

עלמה -

לייבו

כל הכבוד לאומץ שלך, עלמה .

עלמה

תודה רבה אבל אני לא זקוקה לאישורים ממך

לייבו

מה כבר אמרתי לכל הרוחות ? טוב , בואי נהיה חברים , אה ?

נחמן

"..מגדיל ישועות מלכו ועושה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם . עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן "

עלמה ולייבו פוצחים בשירת "עושה שלום במרומיו " בשתי מנגינות שונות - עלמה במסורתית ולייבו בנעימה מפסטיבל הזמר החסידי . צרימה בולטת .

נחמן

טוב , אני גמרתי . את מגילת איכה ואת הקינות נגיד בלילה שלא נרדם .

עלמה

בסדר

לייבו -

טוב , תראו , אני רוצה להסביר לכם מה סידרתי עד עכשיו ומה המקום שלנו במערכת - אז ככה , החוליה הזאת שלנו היא חלק מרשת שתופסת את יהודה ושומרון כמו תמנון - במקלטים , במוסדות ציבור , בתי כנסת וגני ילדים -סך הכל ארבעים ושלוש חוליות מתנדבים . הכינוי שלנו בקשר - שמשון תשע עשרה .

עלמה

שמשון ?

יעקב

מה , קשר ?

נחמן

אולי שמשון - תמות נפשי עם פלשתים .

יעקב

לא ! מה קשר ? אתה אמרת הכינוי בקשר . מה קשר ?

לייבו

(קופא , אחר כך מביט סביב) לא הבנתי מה השקט הזהאף אחד כאן לא הביא את המכשיר קשר ?

עלמה

אמרו שאתה מביא הכל ... (מביטים איש ברעהו) רגע , אז איך הם יודיעו לנו ש...

לייבו

נסתדר - יהיה בסדר . טוב - חיברתי את חומר הנפץ שבארגז לידית הזאת ולשעון . אם , כמו שסוכם , הממשלה לא מודיעה על הפסקת הפינוי עד שש בבוקר כל העסק הזה מתפוצץ ואנחנו הולכים קאקן , יחד עם כל האחרים .

עלמה

8

(חוזרת , לאישור) זה מתפוצץ ואנחנו הולכים קאקן .

לייבו

נכון . מקווה שזה יעזור משהו למישהו . הלאה , ב' - אם מנסים לפנות אותנו - דרך הדלתות אי אפשר להיכנס ולכן אולי הם יציפו במים אולי בגז , זאת אומרת יחדירו גאז מרדים או משהו כזה פנימה -

עלמה -

אוי , יהודים לא יחדירו גאז ! יהודים לא ישתמשו בגז נגדנו -

נחמן-

זה בעדנו...(פונים אליו) כלומר הם לא רוצים שנתאבד , אז מבחינתם זה בעדנו...אני מתכוון , מבחינתם -

לייבו-

תראה , אתה עוד יכול ללכת .

נחמן

אתה יכול ללכת !

יעקב

בסדר גאז , ואם ישלחו מים ?

לייבו

אז נטבע

יעקב

בסיידר

לייבו

9 או קיי - מה שלא יהיה רצוי שנשמור בתורנות , כלומר - כולם נשארים ערים אבל אחד אחראי .
אם הם מצליחים להיכנס , זה די פשוט - מרימים את הידית ומורידים . ככה ! (מדגים . היתר
צועקים בבהלה)

עלמה

תזהר !!! ...אל תבזבז את זה עכשיו ...

נחמן

(נרגע בקושי) ...אז הוא כנראה עוד לא חיבר את הנאפאצ .

לייבו

תגידי , את הילד הזה , מאיפה סחבת ?

עלמה

זה בן אחותי

נחמן

זה לא טוב ילד

עלמה

זה בסדר הוא תינוק שקט .

יעקב

כשאני הייתי ילד הייתי מציק למתפללים . יום אחד בבית הכנסת , הם היו בפנים אבל אני שפכתי
נפט והדלקתי את כל הבית הכנסת . הייתה שריפה גדולה מאוד . עכשיו, הדתיים - הם היו קופצים
דרך החלון ואני ועוד ילד עומדים למטה ומרביצים להם עם מקלות . הייתי מאוד שובב . (כולם
מזועזעים)

לייבו

בואינה , אתה ממש פסיכי ...

יעקב

אני ?

עלמה

זה בסדר . במקום שבעלי תשובה עומדים - צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד .

נחמן

כן ... ואל ששטינקט ! כי מסריח שם !

יעקב

(בחביבות) נחמן , אני יהרוג אותך ...

פתאום נשמעים רחשי מגאפון מבחוץ , וקול נשמע .

קול

חבר'ה , כמה אתם ?

לייבו

אף מילה !

קול

כמה אתם !?

עלמה

יש כאן ילד !...!

לייבו

תשתקי!

קול

חבר'ה - מספיק עם העניינים האלה , בואו , תהיו הגיוניים צאו החוצה , תגידו מה שיש לכם ונגמור הכל בשקט ..

נחמן

תגיד לו אם יש להם תשובה

יעקב

שיעשו תשובה ! אני בעל תשובה ...

לייבו

תשמע בחור , את הפטנטים האלה מכירים עוד מהפינוי הקודם . הפעם זה רציני .

קול

הממשלה לא תיכנע, כבר גומרים את הפינוי בכל המקומות, אני מבקש, אל תעברו על החוק .

נחמן

חוק!! מול התורה אין חוק. ארץ ישראל זה חוק מאלוהים . חוק שלך זה חוקות הגויים . יש להשמיד ולאבד ...

לייבו

שתוק!! תירגע , נחמן ,

קול

זה חבל , כי נוציא אתכם בכוח .

לייבו

-בכוח . בסדר . אז אני מודיע - ברגע שתנסו להיכנס המקלט הזה מתפוצץ, קחו את זה בחשבון !!

קול

תחשבו פעמיים . עוד יש לכם זמן להתחרט .

לייבו

עובדים עלינו . אני אומר לכם שעובדים עלינו . (הוא ניגש ומפעיל את מנגנון הפיצוץ . תקתוק השעון נשמע חלושות נבלע בדבריו של יעקב)

עלמה

הם חייבים להיכנע . הפעם הם חייבים להיכנע .

יעקב

אני פעם ראיתי שני כלבים עושים מלחמה על כלבה אחת ואי אפשר היה להפריד ביניהם . היה רעש גדול , צעקו , נבחו , ממש גוג ומגוג . שפכו עליהם מים נתנו להם מכות ולא שמו לב בכלל . הכלבים אני מתכוון . נו, בסוף אני באתי ולקחתי את הנקיבה והכל נגמר - גם הגוג וגם מגוג .

עלמה

מה ?

יעקב

המגוג ...

נחמן

אם יהיה לנו סבלנות נצליח, בעזרת השם . לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי אמר השם צבאות

לייבו

מה שחשוב עכשיו , זה שלא תשברו . תראו, עכשיו כבר אי אפשר לסגת . אבל חברה , ארבעה זה כוח . אם אחד מאתנו יצא , הם יחכו שעוד אחד יצא -

עלמה

אבל הם ייכנעו , לא ? תשעה באב זה יום החורבן וזה בטח עושה להם משהו . והילד !? הם יודעים שיש כאן ילדהם יודעים שיש כאן ילד ? זה כבר מחובר ? תעשה לי טובה תפסיק את התקתוק הזה .

לייבו

מיידעלה , די ,אי אפשר . אבל אם את תשירי וזה יתפלל וההוא יספר את הסיפורים שלו ,אולי לא תשמעי את זה .

נחמן

סליחה , תראי , כתוב - "אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל יוואש מהרחמים "

לייבו

אתה כבר עושה במכנסים ?

נחמן

אני לא !

עלמה

תפסיקו!!(הם משתתקים) אתה צודק לייבו, לא בשביל זה באנו הנה, כדי לפחד-אז למה אתם רבים כל הזמן ? אתם לא מאמינים ? בשביל מה ?- הרי כולם יודעים עלינו עכשיו שיש לנו אמונה, אז אל תריבו, אני מבקשת ! (לייבו מנסה להגיד משהו) וגם אתה -אתה כל הזמן מציק לו. אמרנו שמתאבדים ביחד, לא? אז זהו... (נחרדת) אמא'לה, אוי ואבוי ...

לייבו ונחמן

מה ?

עלמה

אני...שכחתי להודיע בבית שאני לוקחת את הילד ...

יעקב

(בדקות האחרונות היה יעקב עסוק בבחינת פניו במראה קטנה)

נו מי זה היה ? אני משתגע. אני מסתכל בראי שלי ואני רואה מישהו אחר מסתכל עלי, כמו עיניים לא שלי...הנה תראה (מציג את המראה מול פניו של נחמן) לא יודע מה זה...(מבחין שכולם מביטים בו תמהים) טוב, תמשיכו. לא רוצים ? טוב, אז אני מספר סיפור חשוב מאוד. תקשיב נחמן. הרבנים, הצליחו יום אחד לתפוס את היצר הרע. היצר הרע, זה שעושה את כל הצרות. נו, נחמן, אתה לא מבין מה זה היצר הרע ? אבל לייבו הוא מבין. עלמה ? את מבינה ? בקיצור, תפסו ושמו בתוך בקבוק. או בחבית או במרתף - אני כבר לא זוכר, וכולם חשבו שבאו ימות המשיח

עלמה

(משתיקה אותו שלא יעיר את התינוק)

ש..ש..ש..

יעקב

ש..ש.. ש.. נו מה ? למחרת הלכו לחפש ביצים לארוחת בוקר . מחפשים מחפשים ואין ביצים .¹⁴
אתם מבינים למה ? נחמן , אתה מבין למה ?

לייבו

נו, למה ?

יעקב

כי לתרנגול בלילה, אז הוא לא התחשק לו על התרנגולת ! לא היה לו יצר הרע ! יצר הרע זה דבר
חשוב מאד !!
(כולם צוחקים)

לייבו

תראה איך מקלקלים אותך נחמן . תצחק , יבכו עליך מספיק, אתה יכול לצחוק

נחמן

כן... זה באמת מצחיק מאוד .

(הצחוק נדם והאור יורד לאט .

תקתוק השעון נשמע חזק וברור .)

חשך

תמונה שניה

כשעולה האור עסוקים לייבו ועלמה בתליית תמונות על הקיר האחורי . תמונתו של בנימין זאב
הרצל תמונת המנורה, סמל המדינה ודגל ישראל .

עלמה

...במחלקה הפנימית ב"שערי צדק" אימא שלו שכבה שם עם סרטן ואני הייתי בשרות לאומי
וטיפלתי בה . אז היא אמרה לו שכדאי לו להכיר אותי ולי היא סיפרה שהוא מסיים משפטים וככה
הכרנו ליד המיטה שלה

לייבו

נו..

עלמה

מה נו ?

לייבו

אז אם החבר שלך הזה כל כך נחמד וכל כך יפה וכל טוב ומוכשר וכל זה -למה את כאן והוא שם ?

עלמה

את זה נשים למעלה . גם אתה לא הבאת את אשתך

לייבו

אשתי ? לאשתי יש משק לשמור עליו . התחלקנו בבית - חצי שומרים על הבית חצי שומרים על
המדינה .

עלמה

הוא עסוק ... יש לו בחינות גמר... אמרתי לך שאמו חולה... וגם לא היה לי זמן להודיע לו . אני
חושבת גם שקראו לו למילואים לעזור בפינוי .

לייבו

בקיצור נפרדתם .

עלמה

מה ?

לייבו

נשמע כאילו הוא עזב אותך (עלמה לא מגיבה) זה לא בושה , אני התגרשתי פעמיים . את אשתי השלישית הכרתי בהפגנות בימית וזאת האישה של חיי . חכי, אולי עוד יצא לך מישהו מההתאבדות הלילה .

עלמה

אני כבר לא רוצה (מבחינה ביעקב הגוחן לתינוק עם בננה) יעקב !!

יעקב

זה לא טעים לו ...

לייבו

נו נו . כשתצאי מכאן תהיי כל כך מפורסמת שירוצו אחריך (מביט על הקיר גאה במעשה ידיו) או , עכשיו זה נראה אחרת לגמרי , כמו מוצב .

עלמה

כמו בית דין צבאי .

יעקב

כמו בית דין של מטה .

נחמן

אני אומר לכם עוד פעם - זה רק מפריע . זה מעכב !!

לייבו

אולי אתה רוצה לשרוף את זה כמו שנהוג בשכונות שלכם ?

נחמן

חס וחלילה !

לייבו

פתאום חס וחלילה ... עברתי פעם במאה שערים ביום העצמאות ...יום העצמות כמו שהם קוראים לזה . איזה מאתיים נחמנים כאלה רקדו שם מסביב למדורה של דגלי המדינה .

עלמה

אתה נורמאלי ?

לייבו

אני לא נורמאלי . אני נאיבי - אני קפצתי פנימה להציל את הדגל שלי ואלה לא נתנו לי לצאת מהאש .

עלמה

אני לא מאמינה לך ...

לייבו

(פותח את המכנסים) בואי , אני אראה לך את הכויות שנשארו לי . (רחשים מגאפון נשמעים מפתחי האוורור .)

עלמה

אולי זה הגז . צריך לסגור את הפתח .

נחמן

אני רוצה לשמוע

קול מבחוץ

שימו לב , יש לי כאן הודעה מהרבנים הראשיים , אם זה חשוב לכם בכלל .

עלמה

סוף סוף

לייבו

רק הודעה רשמית של הממשלה . שום דבר מלבד זה !! (לנוכחים) לא יצא מזה כלום . הם לא ייכנעו אבל שלחו לנו את החברים שלכם . (לפתח) לך לכל הרוחות וקח אותם אתך !!

עלמה

רגע , הם לצידנו , הם בעד ארץ ישראל השלימה .

קול

אז ככה - " בשם בית הדין הגדול בירושלים עיר הקודש . כל המאבד נפש אחת מישראל כאילו איבד עולם מלא . ועוד - לעולם יפיל אדם עצמו לכבשן של אש ואל ישפוך דמים . להווה ידוע כי השופך דמים וכן מי שחטף תינוק להורגו , חייב מיתה . הרינו מכריזים בכוח בית דין של מטה ושל מעלה כי הוצאתם עצמכם מכלל ישראל ועדת השם לטרופ נפשכם וקבורת חמור מעבר לגדר תיקברו . מנודים תהיו . מחרמים תהיו . ארורים תהיו !! " זהו .

עלמה

(בוכה) מה נעשה עכשיו ?

נחמן

כבו את האור ! תדליקו נרות ! תענו אחרי אמן ! (צועק אל הפתח) נדריכם לא נדרים !! שבועותיכם לא שבועות !! וחרמיכם לא חרמים !! לא שרירים ולא קיימים !! (שולף שופר ותוקע בו ללא הצלחה . לאחרים בשקט) בסדר , זה בסדר עכשיו . תדליקו את האור .

לייבו

אז מה נחמן , גם הם נגדך . מה תעשה ? מי נשאר לך ?

עלמה

אנחנו !

נחמן

לייבו - אתה ואני אנחנו יכולים לכרות ברית שאף אחד לא יעמוד בפנינו . אם רק תרצה .

לייבו

אתה אפילו לא רוצה לאכול איתי על יד אותו שולחן - מה אתה מספר לי על ברית ? איזו ברית ?
יש לי בן בן תשע עשרה - תיתן לו את אחותך לאישה ? כשאשתי תעבור במכנסים בשכונה שלך -
לא תירק עליה ? הרי כשאני נהרג במלחמה - אתה אומר תהילים - אז על איזה ברית אתה מדבר ?¹⁹

עלמה

למה אתה פוסל ישר - תעשה ניסיון פעם . נראה לך הגיוני שכל כך הרבה אנשים מאמינים
בשטויות , שזה לא קיים ? זה לא יתכן !

לייבו

לא יודע , אני רעב . מה השעה עכשיו ? למה החליטו עד שש ?

עלמה

אתה רואה ? מדברים אתך מהלב ואתה עונה מהקיבה . תקשיב לו , אולי הוא צודק ...

לייבו

את מנסה להחזיר אותי בתשובה באמצע הלילה ? חבל על הזמן שלכם .

נחמן

אתה לא צריך לחזור בתשובה . מה זה לחזור מאיפה תחזור ? מצד אחד . מצד שני- מה , אתה לא
יהודי ? אם אני אוציא צלב ואגיד לך תנשק - אתה תנשק ? ואם מהטלית הזאת אני אעשה
סמרטוט , לא יכאב לך ? יש לך ניצוץ , אתה לא יודע , זה עניין של רגש ...

יעקב

צלב.. צלב זה דבר מבלבל מאוד - (מצייר בגיר צלב על הקיר) אתה רואה ארבעה כיוונים ולא יודע
לאן ללכת (מוסיף ארבעה קוים משורבטים שיוצרים צלב קרס) הכל פתוח -

עלמה

מטורף , תמחק את זה ! (יעקב מוחק במהירות)

נחמן

אתה משתוקק . אני מרגיש את זה . אתה יכול , רק תרצה . תראה איך אתה נלחם על הארץ הזאת
- מה איכפת לך הארץ הזאת או ...פולין ?

יעקב

פולין ?

נחמן

... אבל לא - אתה רוצה את זאת . זה מהלב לא משום מקום אחר ...

לייבו

בסדר , אז מה ?

עלמה

אז מה !? איך אתה לא מבין ? - זה כמו שאמר הרב קוק -

נחמן

מי?!

עלמה

הרב קוק ! לכל יהודי יש ניצוץ רק שאצלך הוא מכוסה , חול וקודש - זה כמו צעיפים של חול על היהלום של הקודש .

לייבו

מי היהלום של הקודש ?

עלמה

אתה מוכן לנסות ? (לוקחת מנחמן את הטלית ולוחשת לו) צריך גם כיפה ... (עוטפת את לייבו בטלית)

לייבו

... (נבוך) בחייכם ...

עלמה

יעקב

אה לייבו ... אני בן אדם פשוט . באידיש אומרים "פרוסט" אני פרוסטק . לא, את אמרת יהלום - אני בזמני הרגשתי כמו פנינה, מה זה פנינה, ממה זה בא ? יש גרגיר של חול בפנים ומסביב זה מין חומר - זה הצדף, הוא מקיף במין חומר מבריק - אבל בפנים זה חול . ככה - חושבים אבן יקרה , פותחים - בפנים זה חול !

נחמן

(מאוכזב . ליעקב) תגיד , מה אתה רוצה ?

לייבו

תראה , לא איכפת לי לעשות מה שתגיד , להשתתף אתכם בטכסים האלה רק ש .. (ליעקב) תגיד , אתה עם הסיפורים שלך - מה אני עכשיו עם הטלית ? יהלום ? פנינה ? צדף ? כמו קוסם, הייתי חול הוקוס פוקוס נהייתי יהלום . נס ! (משתתק . כולם מאוכזבים) פעם לפני כמה שנים , עשיתי נס כזה . (מרים את הראש) אתה בא למדבר, חולות מסביב, דממה - אתה חופר בור קטן באדמה , שם גרגיר משקה קצת ומחכה - ואז פתאום גבעול ירוק ועוד אחד ועוד אחד ופתאום צוויץ . צוויץ- ציפורים ! והכל ירוק חיטה . נס ! המוציא לחם מן הארץ... התחלתי לדבר כמוך, נחמן... בסדר, טוב ,אני עושה מה שאתה אומר -

עלמה

יופי, אתה צריך לשים כיפה

לייבו

אני אשים כיפה

עלמה

ותשטוף את הפה . אתה לא יכול להגיד קינות עם אוכל בפה, לא נעים לי להגיד לך ...

לייבו

אין דבר (לוקח את בקבוק המים)

עלמה

אוי , תשעה באב .. !

לייבו

...לשטוף את הפה !

נחמן

(מצביע על הדגל) ותוריד את זה , בבקשה , רק לכמה דקות . (לייבו מהסס , מוריד ונותן את הדגל לעלמה הזורקת על העריסה) שבו בבקשה . לא , תהפכו את הכיסאות , או תשבו על הרצפה ותחזרו אחרי בכוונה גדולה . ותעבירו את הקערה הזאת ביניכם ותמרחו קצת אפר על המצח , ככה , לא הרבה . כשאני אתן סימן , תקומו ותסתכלו עלי . זה משהו שאני כתבתי (כולם מבצעים את הוראותיו . נחמן מכסה את ראשו בטלית מתחיל להתנדנד ולהתפלל)

יהי רצון מלפניך (חוזרים אחריו)
 שתקים שכינה מעפרה (כני"ל)
 ותביא לציון גואל (כני"ל)
 ויבוא מלך לישראל (כני"ל)
 ויכניע תחתיו ישמעאל
 והרשעה כעשן תכלה (כני"ל)
 יותר בכוונה !

לייבו

יותר בכוונה !

נחמן

(מתעלם) ויבוא החתן
 שאתה הוא אמת
 ודברך אמת
 בוא החתן (חוזרים)
 בואה חתן
 בוא החתן
 בוא משיח צדקנו
 באה עת גאולתנו
 יקום ויהי זיווג קדישא
 בין קודשא בריך הוא ושכינתה !!

קול מבחוץ

הלו !! מישהו שומע שם ? רוצים כאן לראיין אתכם ל"מבט לחדשות " אז בואו תתקרבו הנה- הלו
 , מישהו שומע !? (הארבעה שהופתעו באמצע האקסטזה מתאוששים לאט)

לייבו

דפקו לך את ההצגה, מה, נחמן ?

יעקב

אה, זה לא אמת כל הסיפור הזה - בשביל מה משיח צריך לבוא ? הוא כבר בא !

עלמה

אני אדבר אתם .

נחמן

(מתאושש) רגע ! רגע - (בשקט) תתקרבו רגע . אין דבר . אנחנו רק התכוונו . שיבואו בחצות . אני
 חשבתי להקדים אבל שיבואו בחצות . בדיוק בחצות .

עלמה

(לפתח) מבקשים שתבואו בחצות , בדיוק בחצות !

קול

למה בחצות !?

עלמה

(לנחמן) למה בחצות ?

נחמן

בחצות וזהו !!

יעקב

(ניגש לפתח) למה אתם מתווכחים !? אומרים בחצות - תבואו בחצות ! (לעלמה) צריך לדעת איך
 לדבר !

נחמן

א..אני רוצה לדעת אם הרגשתם ?

לייבו

מה ?

נחמן

אם הרגשתם שקרה משהו . אני בקושי המשכתי . אני הרגשתי שהמילים שלנו עולות עולות וזה מתחיל לקרות . ברוך השם שהפסיקו אותנו . צריך להתכוון לחצות . (מסביר בלהיטות) תראו- המשיח יבוא בדור שכולו צדיקים גמורים או בדור שכולו חוטאים - או צדיקים גמורים או רשעים גמורים . יעקב , אתה בסדר , נכון ? אני בסדר - עלמה , את לא ב..טומאה?

עלמה

לא .

נחמן

(מתלהב) אז טוב . יהיה טוב . זה לא בא סתם . צריך עזרה - זה ברור לי . תראו - יש צרות למעלה -בגלל זה הגלות . זה נשבר . בגלל חטא אדם הראשון . הכל התקלקל שם למעלה . אז אנחנו צריכים לתקן . אני, אתה , כולנו -

לייבו

מה אני צריך לתקן ? אני לא מבין -

נחמן

אני מנסה להסביר לך . תראה - הכל היה בסדר פעם . יש זכר ויש נקבה . הכל היה בסדר . אבל היה חטא , נו - בגן עדן . אם לא , הכל היה טוב , הרע היה נעלם , אבל לא ! הכל נשבר , הלך לאיבוד . אז אנחנו צריכים לתקן !

לייבו

איך אנחנו ? מה אתה - אתה לא מאמין באלוהים ? לא , מה - אלוהים צריך שתעשה לו תיקונים ?

נחמן

(זועק) כן !

לייבו

אתה משוגע .

יעקב

אתה משוגע , נחמן ...

עלמה

לייבו , אני אסביר לך - אתחלאת דגאולה אתה יודע מה זה ?

לייבו

לא...

עלמה

תראה , יש תכנית . לא , זה כמו תסריט - התנ"ך , זה כמו תסריט , של מה שהיה ושל הגאולה שתהיה . וזה כל הזמן מתקדם . לפעמים יש הפסקות אבל זה כל הזמן מתקדם . הנה , היה הרצל - והוא לא היה דתי -

נחמן

הרצל היה כופר !

יעקב

אבל היה לו זקן ...

עלמה

הוא היה לא דתי .

נחמן

עלמה

הוא היה חילוני ! וזה לא משנה , כי הבמאי , כלומר אלוקים לפעמים משתמש גם בחילוניים שלא מבינים את התסריט כולו . כמו הרצל . כמוך .

לייבו

לא מבין

עלמה

תראה , החילוניים הקימו את הציונות ובאו לארץ ושיחררו אותה -

נחמן

הציונים מרדו באלוהים . הציונים עלו בחומה -

עלמה

וזה היה התפקיד שלהם ואחר כך אנחנו באנו והתנחלנו ולא נתנו שיחזירו את ארץ ישראל לזרים ! מלחמת ששת הימים הייתה נס , כולם אומרים את זה וזה היה ברור שתהליך הגאולה הוא באמצע ושאסור להפסיק אותו . אסור ! אנחנו עומדים בניסיון ! האומות המאוחדות ? זה גוג ומגוג מנסים לעצור , דורשים שנתפנה - זה בדיוק מה שכתוב ! ומה אנחנו עושים פה ? ! נלחמים נגד זה , כדי שהעלילה תימשך . אז אולי היית פועל במה פשוט עד עכשיו אבל מעכשיו - אתה בתפקיד ראשי כמעט .

לייבו

ולא איכפת לך שאני אוכל חזיר ונוסע בשבת ?

נחמן

כן !

עלמה

לא ! יש לו תפקיד אחר עכשיו !

לייבו

אז זה בסדר ?

נחמן

לא!!

עלמה

בינתיים !!

יעקב

אני זוכר משהו, אבל זה לא מה שאת...אני רוצה להיזכר מה זה היה. זה כבר היה. את צודקת
אולי את צודקת. אני דווקא אוהב אותך מאוד. אבל אני לא זוכר למה. אבל זה שצריך לשרוף -
זה בטוח.

עלמה

הוא מפחיד אותי

יעקב

אל תפחדי, אני מסביר - זה כאילו לא אני, אני יעקב, שהייתי ככה פושע מנוול ואונס. אני קורא
בתורה, בסדר, כאילו שאני יהודי בסדר, אני עושה מה שצריך -למה באתי היום ? אני לא יודע.
מבפנים, צריך לבוא אז באים. זה כאילו מישהו אחר והוא צודק. ...מי צודק ?
הוא בא ליהודים והציל אותם בכוח והוא אומר לי מבפנים שמשוהו הפוך. מה הפוך ? אהה- צריך
לבטל את היום הזה !! (האחרים מקשיבים ולא יורדים לסוף דעתו. נחמן מתנהג כאילו יעקב לא
קיים ודבריו לא נאמרו. הוא פונה ללייבו)

נחמן

לייבו, אתה הבנת מה היא הסבירה לך על ה"תפקיד" ? מה ה"תפקיד" שלך בתור חילוני ?

לייבו

הבנתי, לא הבנתי, מי יכול להבין אתכם בכלל...אתם יודעים לדבר נהדר עם דוגמאות ומשלים
ופסוקים - מצטער, אני מאמין רק במה שאני רואה בעיניים. תראה לי את אלוהים- אני מאמין בו

נחמן

אבל כתוב "לא תעשה לך פסל וכל תמונה .."

לייבו

(בלעג) אז כתוב . היו לנו אלף התחייבויות כתובות שלא יהיה פינוי - אז מה ? כתוב ! אדמה אפשר לראות ? כן ! - בזה אני מאמין . אתה עובד אלוהים - אני עובד ...

נחמן

מה ?

לייבו

אדמה . עובד אדמה .

נחמן

אתה עובד אלילים !

לייבו

איך שאתה רוצה . היה לי ברור שפוץ כמוך לא יכול להבין על מה אני נלחם פה כי בינך לבין האדמה יש ערמות של ספרים ומילים ואותיות ותפילות והשד יודע מה . אבל מתחת לכל זה בבסיס, ישנה האדמה , ששתתה את המים שהשקיתי לה וספגה את הדם שלי ושל החברים שלי . והיא כמו אימא בשבילי ואם צריך להקריב לה קורבן-מקריבים לה קורבן . לא במילים- במעשים, בזיעה , בדם , בחיים אם צריך . וזה טוב וככה צריך . וכדי שלא יהיו ספיקות לנוער בעתיד, אז הנה אני אומר ואני גם אשאיר פתק כתוב - לא "יופ טפו יו מאט - אלא "טוב למות " (מבחין באחרים הבוהים בו) אתם לא איתי בכלל ...

נחמן

אין דבר . יש שני משיחים לפי מה שכתוב - משיח בן יוסף ומשיח בן דוד. משיח בן יוסף הוא בא נלחם קצת , קצת מנצח קצת מפסיד בסוף מת . ועל הגוף שלו בא משיח בן דוד ואז בא השלום . כמו שסיפרו שבמלחמת ששת הימים היה מיקרה שמישהו שכב על הגדר תיל וכולם עברו על הגוף שלו והמשיכו הלאה. גשר חי או איך שקוראים לזה, אתה בטח יודע .

לייבו

אז אתה רוצה שאני אהיה המשיח בן יוסף שלך ? הגשר חי ?

עלמה

לא רק שלו - של כל עם ישראל .

לייבו

אתם צודקים , למה לא ... זה תורשתי אצלנו במשפחה להיות משיח בן יוסף של עם ישראל - הנה סבא שלי , לא רצה שיהרגו אותו בפוגרומים ברוסיה - הרגו אותו כאן במאורעות תרצ"ח אבא שלי – נהרג במיתלה במבצע סיניעכשיו היגיע תורי . ומה הכי מצחיק - שהם באו הנה להקים מקלט בטוח לעם היהודי . מקלט בטוח...כמו שהמקלט הזה בטוח - בטוח בטוח בסוף מתפוצץ בהה! (מבהיל את כולם)

עלמה

לא איכפת לי כבר . אני רואה את הפיצוץ . חושך , אבנים נופלות , הכל מתמוטט עלינו , דם ואבק - הראש ...יומיים עד שיוציאו את הגויות . אבל לא איכפת לי , נהיה לסמל . אמנם אנחנו רק ארבעה - אבל נהיה לסמל . בכל בית ספר ילמדו עלינו .

יעקב

חמש .

עלמה

מה חמש?

יעקב

חמש- אחד שניים שלוש ארבע והילד חמש . (מבוכה) אני פעם חלמתי חלום שאני מת . אבל לא רציתי למות . אמרתי,נחכה עם זה . והיה כאילו חוק כזה , שאם אני לא מסכים אז זה לא סופי ואני לא הסכמתי . וזה מה שיצא -שאני לא מת . יותר נכון שאני לא חי ולא מת . אז זה מה שאני אומר , צריך להגריל .

נחמן

להגריל מה ?

יעקב

מי ימות ראשון .(מושיט אגרוף סגור) תבחרי , אני הכנתי פתקים .

עלמה

(מתגברת על הפחד בקושי) לא איכפת לי, זה דווקא יותר לחץ. כל שעה נוציא מישהו אחר. אבל...תכניס פתק גם בשביל הילד.

יעקב

יש.

נחמן

אבל אם הם יכנעו פתאום - הם יגידו שרצחנו אותו.

לייבו

שום רצח - נתאבד !

נחמן

אני לא מתאבד. להתאבד זה חטא !

עלמה

(מוצאת פתרון) אז אותך נהרוג !

נחמן

(צועק) גם להרוג זה חטא !

לייבו

אולי תשתקו קצת?! לא צריך הגרלה. אני ראשון, מתנדב. רק שאם יבוא המשיח שלך, אל תשכח לספר לו בזכות מי הוא בא. אשתי תתעלף כשיודע שהייתה נשואה למשיח בן יוסף...

קול מבחוץ

טוב, חבר'ה, נבוא בשתיים עשרה כמו שביקשתם, אבל שלא נבוא לחינם.

נחמן

יהיה בסדר .

יעקב

רגע , אני רוצה לדבר .

לייבו

אתה כל הזמן מדבר .

יעקב

לא, אני רוצה לדבר לכולם, בטלויזיה . יש לי דברים להגיד, לא פילוסופיות . אמת מהחיים
שצריך לשרוף הכל . אתם תראו, אני אדבר בכוח , הם יאמינו לי .

חושך . תקתוק השעון מתגבר מאד .

תמונה שלישית

אור עולה . נחמן אומר תהילים ישוב לשולחן . לייבו מנגן על הגיטרה ושר "שיעור מולדת" יעקב
גבו לקהל , מראה בידו מסתרק ומתאפר . עלמה מוציאה בגדים מהתיק ומתחילה להתפשט (

עלמה

לייבו , אתה מוכן לא להסתכל רגע ? גם אתם .

לייבו

מה אני צריך לא לראות ? (פונה אליה .עלמה מודדת על גופה ג'אלביה לבנה) הו , מה זה
לטלויזיה ?

עלמה

גם . אני גם רוצה להתאפר ... לייבו , אני צריכה שתסתיר אותי

לייבו

איך ?

עלמה

אני לא יודעת .

לייבו

אף אחד לא יסתכל .

עלמה

(מבחינה במבטו של יעקב המציץ בה דרך המראה הקטנה שבידו)
בטח ... נחמן , שליחה רגע - (מסירה מנחמן את טליתו בתנועה מהירה ומוסרת אותה ללייבו)

לייבו

(פורש את הטלית כמחיצה כדי שעלמה תוכל להתלבש . צוחק למשבתו של נחמן ההמום)

בא לך להרוג אותה ? אתה יכול להשתמש בדגל במקום... אל תדאג לא קורה לזה כלום .
(לעלמה)מעניין מה החבר שלך היה אומר אם היה רואה אותך עכשיו ...

עלמה

הוא עזב אותי . אין לו יותר מה להגיד . החבר שלי הוא כמו נחמן , רק בלי הזקן .

יעקב

הו הו - זה כמו באינקוויזיציה, נחמן ...

נחמן

(חמור סבר) עוד לא החלטנו מה יהיה

לייבו

מה יהיה ?

נחמן

צריך להחליט מי מדבר איתם .

יעקב

אני מדבר איתם .

נחמן

שתוק !! אני רוצה שנחזור על מה שעשינו קודם אבל בכוונה גדולה . הפעם זה ילך . אתם זוכרים
מה צריך לעשות ?

עלמה

אתה בטוח שאתה רוצה את זה , נחמן ? (שותק) אתה בטוח שזה מה שאתה רוצה ? (ללייבו) זה
בסדר, תודה . מה יקרה כאן בדיוק בחצות לפי התכנית שלך ? הכל יתפוצץ או מה ? אולי נשקע
באדמה ... (נחמן יושב לשולחן , ראשו חפוי כתפיו רועדות)

לייבו

די, נחמן, זה הכל אגדות, לא כדאי לבכות בשביל זה .

נחמן

...האר"י הקדוש בא פעם לתלמידים שלו בערב שבת בשדה ואמר להם, בואו עכשיו, הרגע, זה הזמן, יש הזדמנות, תהיה לנו קפיצת הדרך לירושלים, נביא את הגאולה עכשיו ...

עלמה

נו...

לייבו ויעקב

ששש...

נחמן

הם לא רצו !! הם אמרו שהם צריכים להודיע בבית, לאישה ולילדים. שלא ידאגו להם, שיאחרו קצת, שאולי יותר מאוחר. הם הסכימו לבוא. אתם אפילו זה לא.

לייבו

תודה רבה, נחמן, באמת תודה רבה. אני חוזר לאישה ולילדים....(מצקצק) אנחנו נשארים פה, אנחנו והילד.

נחמן

מה הוא אשם ?

לייבו

הוא נימול, זה מספיק.

נחמן

תנו לי לדבר איתם לפחות -

יעקב

אני מדבר איתם.

עלמה

עוד אחד...

נחמן

ניתן להם לצלם את הילד בוכה -

לייבו

שירחמו עליך ?

נחמן

לא עלי, עליו !

עלמה

עליך, עליך ...

לייבו

זה כמו עקידת יצחק, נחמן. הוא יצחק אנחנו אברהם. לא, היא אמרה מקודם שאנחנו בניסיון -
נעמוד בניסיון. אם צריך להרוג את הילד.... זה עקידת יצחק !

עלמה

הי, לא חשבתי על זה אבל זה נכון -איזה סמליות - הוא ימות בשביל רעיון, בשביל אידיאל,
בשביל אמונה -

נחמן

(זועק) אבל יצחק לא מת !!

כולם

מה ?

נחמן

יצחק לא מת ! שכחתם ? אנחנו צאצאים שלו, כולנו . שיראו אותו , אני מבקש . בסדר, עקידת
יצחק, נשים אותו על השולחן כמו על המזבח וכמו אז אולי תבוא איזה יד, אולי יהיה איזה אייל³⁶
ברגע האחרון ...

לייבו

אתה בדור הלא נכון, נחמן . איזה איילים ואיזה כבשים. נגמר הזמן של הפסוקים והאגדות
והמדרשים שלך- עכשיו צריך לעשות לא לחשוב ולא לקשקש . תראה כמה מיליונים הלכו כמו צאן
לטבח, מישהו עצר אותם ? לא . אבל יש הבדל - היום חומר הנפץ הוא שלנו והיד שתוריד את
הידית היא יד יהודית עברית מארץ ישראל .

נחמן

אתה רוצח ...

עלמה

אולי , אבל בזכותו אתה יושב כאן .

נחמן

לפחות נדבר אל העם, לזה הסכמתם, לא ? נקרא לעם להתמרד, לצאת עכשיו באמצע הלילה
וללחוץ על הממשלה, עד הבוקר זה יסתדר .

לייבו

אין מה לדבר , חד וחלק . מה השעה עכשיו ?

יעקב

כמה דקות לשתיים עשרה

נחמן

אסור להתאבד - אנחנו מאיימים בהתאבדות , אסור לי למות , זה חטא !

עלמה

זאת מיצוה הבאה בעבירה !!

נחמן

לא !

עלמה

כן !!

לייבו

ואתה מדבר על גאולה ? תתבייש ...!

נחמן

אני לא רוצח .

לייבו

(תוקף אותו) עוד פעם אתה אומר לי רוצח . זה הסוף . אני אגמור אותך , אתה תהיה הראשון ...!!
(לייבו תוקף את נחמן ומכריע אותו ארצה)

עלמה

רגע , אני יודעת , חשבתי על מה שנגיד . (לייבו חדל ושניהם קמים לאט) חכו , יש לי תכנית . הם באים לצלם , אל תזוזו רגע , להתרכז ...כן-אני יודעת כבר , חכו - נעשה כמו הצגה .בבת אחת יראו את זה .הנה , אני אעמוד כאן ואדבר , לא בטוחה בדיוק מה . כן , על זה שהגאולה באה וכל זה כי אני אישה , לא בדיוק אישה , בחורה ,אני עלמה ,עלמה . זהו , כמו השכינה .ואני אגיד את כל העניין הזה עם הגאולה שמבצבצת ובאה כמו אור השחר והשכינה קמה מעפרה .ככה אני אקום עם פנים יפות ועצובות .אתם תעמדו כאן ותסתכלו עלי כאילו לא מאמינים . לייבו , גם אתה וגם נחמן , יחד , כאילו אני ארץ ישראל ולאנשים בעולם יהיה רע לראות שפוגעים בי ואני אבקש -אל תקרעו ממני חתיכות ,אל תשליכו לכלבים ואתם תמשכו אותי לכל צד אפילו תקרעו לי את השמלה , כאן נחמן , אתה מכאן , אל תפחד ,נו , אבל שזה יהיה כמו אונס , אל תרחמו ,שיבינו ,כן , חזק !!!שיבינו שנותנים לגויים לאנוס את הארץ הקדושה ואולי הם ירגישו שאני כמו אחות שלהם ושאונסים אותי אבל אני מחכה להם כמו למשיח והם יבינו את זה , הם נוצרים , ויעצרו את הגירוש . יעקב , אתה תלבש את הגלימה ,ננסה , בואו יעקב , יעקב ,קום ,בוא יעקבאוי אימא
!...זה בדיוק זה !

(כשעלמה פונה אל יעקב היא נדהמת לגלות שהוא מאופר , עוטה טלית אדומה על ראשו ,ומזה שניות מספר כבר שר בקול נעים)

יעקב

"לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה

לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה "

(לייבו ונחמן שעמדו מוכנים למיצג של עלמה וגילו עכשיו נדהמים את יעקב מקשיבים לו ואז נפעמים מצטרפים ברגע הנכון לשירתו הכובשת)

כולם

"ואף על פי שיתמהמה עם כל זה אחכה לו

אחכה לו בכל יום שיבוא

בכל יום שיבוא "

יעקב (ואחריו האחרים)

"..בואי בשלום עטרת בעלה

גם בשמחה וצהלה

תוך אמוני עם סגולה

בואי כלה

בואי כלה

לכה דודי לקראת כלה פני שבת נקבלה

(השירה הולכת ומתגברת בהתלהבות ועלמה שהכינה את הרגע והופתעה על ידי יעקב נסחפת בעוצמת השירה ומתקרבת אליו כורעת כמעט על ברכיה כשהוא מכסה עליה בטליתו)

"אני מאמין באמונה שלימה

בביאת המשיח אני מאמין

התנערי מעפר קומי

לבשי בגדי תפארתך עמי

על יד בן ישי בית הלחמי ...

נחמן

(שהיה שותף להתלהבות מבחין במתחולל בין עלמה ויעקב ונזעק לקטוע את ההתרחשות)

לא ! גילוי עריות !! אימא, מה אנחנו עושים !?

לייבו

(שטוף דמע וקסם)

עוד לשיר, עוד לשיר !!

"...לכה דודי לקראת כלה..."

נחמן

עובד אלילים ! עבודה זרה !!

עלמה

שתוק !!!

נחמן

זונה !! איכה הייתה לזונה קריה נאמנה ! (נזכר) איכה ... תשעה באב היום , אבל , צום-למה אתם מעכבים אמרנו בחצות תקום שכינה מעפרה , זה היום , זה הלילה , זאת השעה -תשמ"ח, אמרנו נביא אותו בכוח, מה אתם עושים ? שוב אבל , שוב קינות שוב מגילת איכה (פותח את הספר ומתחיל לקרוא בנעימת קינות) "...איכה ישבה בדד , העיר רבתי עם, הייתה כאלמנה. רבתי בגויים שרתי במדינות הייתה למס . בכה תבכה בלילה ודמעתה על לחיה אין לה מנחם מכל אוהביה, כל רעיה בגדו בה היו לה לאויבים ..."

לייבו

תשמע מה אתה קורא, דוס מטומטם, תשמע מה אתה קורא, תסתכל מסביב עיוור, תראה מה עשית -אתה בעצמך דפקת את הרגע (עלמה בוכה)

נחמן

מה ? אוי...

(נשמעים קולות מבחוץ)

עלמה

הטלוויזיה . איחרנו ...

יעקב

הם מצלמים כל הזמן, אתם לא הרגשתם אבל רואים אותנו כל העולם, ככה כמו ערומים . עכשיו אני . עלמה , בואי תעמדי איתי, לייבו אתה שמה (יעקב מתייצב מול הפתח הקטן שממנו מצלם צוות הטלוויזיה כשעלמה ולייבו משני צדדיו)

קול (צוות הטלוויזיה)

אתה קח קצת שמאלה, בסדר, בקול רם .

יעקב

מלחמה , קהל נכבד !

אני יודע שבהתחלה אומרים שלום . אני אמרתי מלחמה כי ככה צריך . קודם עושים מלחמה -
40 בסוף יהיה שלום . אם שני כלבים נושכים אחד את השני -אין מה להתערב, צריך להרוויח מזה !
מתי טוב לצוד דגים ? כשהמים עכורים , זה כולם יודעים . אם יש שפיכות שמים - זה טוב . עכשיו
זה זמן חדש, מה שהיה -נגמר . הנה היום -יום של חורבן, מה שהיה -נחרב זה שנת תשמ"ד -שנה
של שמד, משמידים היום -הכל מתחלף .

הייתה תורה -אני בן אדם פשוט אבל יש לי הרגשות . התורה הקודמת של היהודים היא כבר לא
טובה . הייתה טובה -כבר לא . החיטה היא צומחת ? הגרגרים נשארים באדמה , הכל נהיה
רקוב ומסריח -אבל אחר כך צומח ! תסתכלו מסביב, מה אתם רואים ? הכל שחור ! אתם כבר
למטה ועוד לא מרגישים את זה . גם אנחנו למטה, במרתף, בבית . כשתדעו שאתם בבית -אז
תתחילו לצמוח . אבל קודם צריך לרדת, צריך תורה שחורה !! שחור על גבי לבן . חשבתם שאתם
בלבן , אה ? כולם שחורים רק אתם בלבן . טעות . אתם שחור-אז תהיו שחור ! אמרתם -כולם
רוצחים - אנחנו "לא תרצח" כולם גונבים -אנחנו "לא תגנוב "

אנחנו "לא תחמוד" אנחנו לא משקרים , אנחנו שומרים שבת , אנחנו מאמינים באלוהים אחד -
הכל שקר !! לא גנבתם ? לא רצחתם ? נאפתם בטח שכן . או , אז מה אני אומר ? "ברוך מתיר
איסורים" ! הכל מותר, לא צריך לחזור בתשובה, הכל מותר, משיח בא !!
(לאחרים, בשקט) נזכרתי, זה אני ..

יש לכם חוקים ? -לשבור ! חוק שוברים אחר כך עושים חדש, יותר טוב . קודם לשבור . הכל מת .
היה לכם חוקים של מתים -מתים של שלשת אלפים שנה, מתים של אלפיים שנה, מתים של מאה
שנה -מה זה עזר ? הרגו אתכם פחות ? לא . אז עכשיו זה דרך שלי . אין לכם ברירה -אתם כבר
עושים, רק לא יודעים שזה הדרך שלי . חושבים -אתם בטוב ...חושבים לבנות ולנטוע, חושבים
להפריח שממות - עכשיו תעזבו הכל, צריך ללכת לגלות, עם תרמיל, להיכנס לכל מקום ולפוצץ ,
לכל עיר , כל מקום שתגיעו אליו ייהרס, להרעיל בארות, לקלקל , אם יש טוב שיהיה רע להאכיל
אותם מעשים רעים, רעל , עד שכל העולם יתקלקל . הרי עשינו טעות . ניסינו, הבאנו מוסר, הבאנו
רחמים, פסיכולוגיה , קומוניזם, הומניזם , פילוסופיה - ולא הצליח - הרגו אותנו ! עכשיו בא הזמן
לקחת הכל בחזרה -הנה אני שולח אתכם .

אבל תאכלו לפני שתלכו . היום לא צום כבר, היום חג . שמחה! הנה , התהפך גם אנחנו אוכלים
בשר ושותים יין . ברוך מתיר איסורים ! בואו שבו ותהיו אייתנו !
עלמה, תביאי יין ...

נחמן

(מתפרץ) הלו, טלויזיה , תוציאו אותי, אני רוצה לצאת, תוציאו אותי, אני לא איתם ...

לייבו

(שולף עוזי) נחמן, שב ! בגללך באנו הנה , אתה יוצא לשום מקום עכשיו , שב תאכל כמו כולם ,
שב !!

קול

טוב , תודה , זה היה חזק מאוד, נחזור אחר כך .

יעקב

תבואו , תבואו , יש עוד הרבה . (לליבו) טוב , טרזן , עשינו עבודה , הולכים לישון . את תשמרי עליו ⁴¹
 . אם יש משהו תעירי אותנו . תראה לה על הנשק .

לייבו

(מדריך אותה) תסתדרי איתו ?

עלמה

אתה יכול לסמוך עלי .

**(לייבו ויעקב פונים לשכב בירכתי המקלט . עלמה דרוכה עם העוזי המכוון אל נחמן היושב המום
 על הכיסא . האור יורד תקתוק השעון מתגבר)**

(אור קלוש עולה על נחמן היושב על הכיסא, רדום קמעה. עלמה לוחשת אליו)

עלמה

נחמן... נחמן.. רבי נחמן, אני יודעת מה אתה מרגיש. בחיי שאני יודעת. מקודם היו לי כמה רגעים שחלמתי בעיניים פקוחות. ידעתי שאני השכינה, ידעתי את זה בבירור. מישהו הביא ליעקב שלושה אקדחים מכסף על כרית קטיפה שחורה. הוא טען כדור בכל אקדח, כדור כסף נוצץ כיוון אלי וירה. כיוון וירה. אלי וירה והכדורים חדרו לי פנימה, לאט, לתוך הבשר. היה דם ונעים. התעלפתי. היה לי שחור בעיניים אבל טוב. זה מה שאתה מרגיש, נכון? (נחמן נבוך, רוצה להגייד משהו ומתחרט) הוא המשיח. מי המשיח אם לא הוא? ראית איך הוא התגלה, שמעת איך הוא דיבר, ראית איך לייבו חזר בתשובה. (מתקרבת אליו באינטימיות שמביכה אותו) קבל אותו, נחמן. אתה צריך להאמין בו. משיח צריך כוח -תן לו כוח. (נחמן נרתע סוף סוף) מה?

נחמן

אני לא רגיל ככה

עלמה

אף אחד לא ידע. אל תדחה אותי, נחמן.

נחמן

אבל איך אני יכול לדעת ודאי שזה הוא? אני רוצה להאמין בו, שכה אחיה. כל כך הרבה שנים מהיום שאני זוכר את עצמי אני מחכה. אני אומר לעצמי, נחמן, אל תשכח לחכות כל יום, תעצום את העיניים ותתפלל חזק, תרצה חזק, חברים שלי בישיבה מתחננים, יושבים אצל האבא של האישה ונהנים מהחיים, נחמן לא. ואני רוצה. אני כל כך רוצה, עוצם את העיניים ורואה... ועוזב הכל ורץ למקווה להיטהר. אני הורג אותו את היצר הרע. מה את חושבת -שלא רציתי ללכת לצבא? להלחם, להרוג? גם. לא רציתי ללכת לקולנוע? לדבר עם בחורות חופשיות? לא, אני אומר, חכה, זה מתקרב צריך לעשות מעשים, לעזור, לצום, להשתוקק בכל הכוח. וזה בא, אני רואה את זה בא וזאת השנה והכל מתאים והעולם מוכן וגוג ומגוג נלחמים ואוחזים בארץ הקודש ואז אני אומר, עזוב הכל, קום לך איתם, תילחם, אולי הם צודקים וזאת הדרך, רד למרתף זה אנשים כמוך, עם מסירות נפש, עם קידוש השם... זאת הגאווה שלי, אני יודע. בשביל זה כל האסונות וכל המהומה, אני גרמתי. אני לא יכול להאמין בו, לא יכול להיות שהמשיח בא. אנחנו נמות, כולנו. אני פוחד, עלמה. יש לי יראה... עלמה...? (נוגע בה בחשש. עלמה שענייה נעצמו כבר קודם, נשכבת ברכות מחבקת את העוזי ומתקפלת בתנוחת עובר) מה... (נחמן הנוכח שהוא הער היחיד מבין הארבעה, קם בחשש ומנסה לחפש מוצא)

יעקב

נחמן... (נחמן עוצר. יעקב קם אליו מניח יד על שכמו)

נחמן

אל תיגע בי

יעקב

אבל אתה כמו בן שלי, נחמן. תהיה הבן שלי, למה לא? מה אני רוצה רע? אני רוצה טוב, אני אוהב אותך אבל צריך לקחת אותך אולי-לגלגל ענק. בלונה פארק, שתעלה גבוה, שתעוף, שתהיה⁴³ כמו טייס. אני הייתי לוקח אותך שלא יגיעו אליך, יעמדו שם למטה וירצו לירוק עליך ואתה תהיה בעננים, אפילו לא תשמע שמקללים. שיצא ממך קצת פראות, נחמן, שתצעק, לא תבכה כל הזמן, תצעק חזק. גם אני הייתי ילד. הייתי ככה יורק על הילדים. ילדים תמיד טיפשים ורעים, עושים אכזריות. הרבה אכזריות עשו לי -אז הייתי יורק. נו, אז המלמד, הוא שם את כולם במעגל ואותי באמצע ואמר: עכשיו תירקו עליו. וירקו. כולם. ילדים קטנים ויורקים. צחקו המטומטמים, לא אהבו אותי, הייתי גדול ושמן כזה. אבל אתה רזה..כשירקים עליך נחמן, אתה מבין לתמיד שאתה זה אתה והם זה הם ואין מה לעשות. צריך לעבוד את אלוהים ביצר הרע.

נחמן

לא !!

יעקב

כן. אני אראה לך איך משיח עושה עם יצר הרע. אתה אוהב את עלמה, אני יודע, אבל במקום לדבר בלי סוף, אפשר גם ככה, תראה. (יעקב מפתל את קצה טליתו האדומה ואוחז בה כמו הייתה נחש שלשונו משתרבת. הוא כורע מעל עלמה הישנה ומוליך עליה את ראש הנחש כשהוא שר לה באידיש שיר פיתוי – [זהו השיר " מרגאריטקעס " שתורגם לעברית כ"מתחת לסלע פורחת רקפת " ובמקור הוא על צועני המפתה נערה צעירה] עלמה מחייכת בשנתה ומתפתה מהופנטות) תני נשיקה לנחש, עלמה... אתה רואה? כל אישה ערווה....(קם אליו) תגיד לי עוד דבר אחד, נחמן, מה אתה חושב, המלמד שלי הזה והילדים שירקו עלי, אתה חושב שהם ראו אותי היום בטלוויזיה? שהם כבר יודעים שאני המשיח? (לייבו מתעורר וקם)

לייבו

ישנתי הרבה (האור עולה)

יעקב

ישנת כמה שצריך, קרו דברים ולא הרגשת. תעשה ספורט. (לייבו יורד בחיוך לשכיבות סמיכה, נחמן מתיישב לשולחן פותח את הגמרא שלו ומשתדל לא למשוך תשומת לב. האווירה מכאן ואילך ניהליסטית ומסוכנת מאוד) אחת, שתיים, שלוש, ארבע, חמש....

לייבו

(לעלמה) אני רוצה אותך

יעקב

אתה תקבל אותך. תשע, עשר -מספיק ודי.

קול מבחוץ

חבר'ה, מוכנים? אנחנו מתחילים לצלם, אבל שיהיה כמו קודם!

יעקב

יהיה יותר טוב מקודם .

אני לא חכם גדול , זה רואים , נכון עלמה ? החכמים לא עוזרים . הרבה חכמים היו ליהודים זיכרונם לברכה , ברוך השם . כשהייתי ילד בחוץ לארץ היה נחל , רחב אולי חמש מטר . כולם רצו לעבור אבל היה פחד . הקפיצה מילא , אבל בצד השני היה בוץ . הילדים היו חכמים מאוד , מתפלפלים , כן נצליח , לא נצליח . נו , רצתי קצת אחורה , קפצתי ואחרי האחרים בלי בעיות . אבל

חלק נפלו למים

עלמה

וטבעו ?

יעקב

אולי

לייבו

ללמוד אני דווקא רוצה , שכל מה שנחמן יודע גם אני אדע . אבל לחשוב כמוהו -אלוהים ישמור .
אה - אמרתי "אלוהים ישמור "

עלמה

אתה רואה !

יעקב

מה אלוהים ישמור-אתה תשמור ! אני , כמו נחש כזה , צריך- מוצא אוכל . צריך-יש נשים . צריך ארס - הרס . הנה נחמן , יש לו ראש גדול , מה הוא מבין ? קורא בספר . נחש יש לו ראש קטן והנה מה הוא עשה , הוא והאישה ?

עלמה

נחמן , (קורצת ליעקב) אולי אתה מספר לנו קצת מה אתה קורא ?

נחמן

(מטיח בה) מסכת סוטה !

יעקב

נחמן לא יודע כלום . במקום שיהיה לו ראש -יש לו ספר .

עלמה

נכון , אפילו בצבא הוא לא היה .

יעקב

אה , אבל לייבו-הוא היה . בציירת ! לייבו,הוא יהיה הגנרל שלנו . גם לייבו לא חכם גדול , אבל הוא יודע חומרי נפץ וצלפות . את תהיי אישה .

לייבו

ונחמן מה יהיה ?

עלמה

נחמן לא יהיה .

יעקב

זו בעיה . נחמן הוא מאמין גדול אבל בשטויות . בן אדם שלא יודע אישה , יודע ספר . יודע ספר לא יודע נשק .

עלמה

(בלעג , משתתפת במשחק) אז מה נעשה איתו ?

יעקב

או . אז אני אגיד . לייבו , בוא נעשה ממנו בן אדם .

לייבו

למה אתה מתכוון ?

יעקב

אתה תכף תראה . תבין רמזים . (חוטף מנחמן את התלמוד . לעלמה) תדליקי נר . (מוצאת נר ומדליקה . יעקב פותח את הגמרא .)

לייבו

רגע , למה אתה עושה את זה ?

דמוקרטיה , לייבו ? אני מסביר ! לנחמן יש תלמוד אבל צריך רובה . לא יהיה תלמוד-יהיה רובה רב סרן נחמן ! לא טוב ? סגן אלוף נחמן !

נחמן

אתה תחזיר לי את הש"ס (חוטף מיעקב את הספר)

יעקב

(חוטף מיד חזרה) ש"ס , ש"ס ! והיו למשיסה שוסייך . זה התלמוד לא שלך אלא של כולם . הורגים עכשיו את התלמוד של כולם . טלוויזיה מצלמת כמו שצריך . (יעקב קורע פתאום את עמודי הגמרא מהכריכה ומקרב אותם אל אש הנר שהדליקה עלמה . עלמה נדהמת ופונה לאחור . נחמן המום מנסה למנוע את המעשה)

נחמן

לא ..זה אסור , אל תעשה את זה ! תעזור לי אדון לייבו , אל תעשו את זה . (מנסה לפגוע ביעקב ולייבו תופס אותו מאחור ומכניעו על ברכיו חוסם את פיו של נחמן כשעיניו יוצאות מחוריהן)

יעקב

תשירי שיר !

עלמה

יעקב

די ! (עלמה משתתקת. יעקב שהיה נרגש מאוד במשך המעשה הנורא פוצח במנגינת יום כיפור) "... ועל כולם, אלוה סליחות , סלח לנו , מחל לנו , כפר לנו " (הדפים בוערים עד שיעקב אינו יכול להחזיק בהם עוד והוא משליך אותם על הרצפה . לייבו משחרר את פיו של נחמן .)

נחמן

מה קרה עכשיו ? רגע , אני נחמן . קרעו , שרפו את התלמוד . יש עוד ? לא אין עוד . יש עוד יהודים חוץ ממני ? לא. אין עוד . אז מה עכשיו נחמן , מה עכשיו ? (קורע את חולצתו לאות אבל)

יעקב

(מנחם אותו ברכות) קום , תגיד קדיש . (נחמן קם וממלמל את מילות הקדיש)

קול מבחוץ

בקול רם !

יעקב

יתגדל ויתקדש שמייה רבא , בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה ויצמח פורקניה בחייכון וביומייכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמון

נחמן

נחמן , תענה אמון .

עלמה ולייבו

יהא שמייה רבא מבורך לעלם ולעולמי עלמיא

יעקב

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ו...

נחמן

אבל אני לא רוצה להגיד קדיש!!

יעקב

עכשיו לשמוח , להגיד ברוך השם . נגמר אלפיים שנה , נגמרה הגלות היום . תשעה באב ואין אבל מעכשיו . זה שנת תשמ"ד -במקום להשמיד אותנו -אנחנו השמדנו אותו . זה בדיוק השניה בדיוק הרגע -צריך לעשות מעשה .

עלמה

47 (לנחמן) די , חמוד שלי , אין יותר הלכה , אין יותר עבירות , אין מצוות , אין שולחן ערוך , אין סידור - כמו כולם אנחנו (פורמת את חולצתו הלבנה . לייבו מסייע לה)

לייבו

תראה , מה הוא אומר -שהזמן של הגלות עבר , הזמן של היהודי הנצחי .עכשיו זמן חדש , חוקים אחרים .תתרגל לזה , עוד תראה . מה איכפת לך ? תלך בשבת לים ,מישהו יגיד לך לא ?

יעקב

(בוחר אותו במבט חוקר)תחזיק רובה ! (מסמן ללייבו למסור לו) לייבו ! (לייבו זורק את הרובה לעבר נחמן . הרובה נופל) תרים . בזהירות . בעדינות (ניגש אליו) במקום ספר -רובה . תדפדף , תדפדף . תיגע עם האף ,תריח, ככה , בפנים , בעור . נעים , נכון ? זה כמו אישה רובה . תן לו נשיקה לנשק , נחמן . (נחמן מקרב את הרובה לפניו) נחמן נותן נשיקה... עכשיו שים אצבע על ההדק . אל תפחד . תכוון . תכוון על לייבו (נחמן מכוון לאט לאט אל לייבו הקופא במקומו) תראו את הגוי הזה ...

לייבו

בואינה אל תשתגע , יש מחסנית בפנים .

קול מבחוץ

חבריה , מה קורה שם ?

עלמה

(מגחכת) הוא פוחד . הגיבור פוחד . תהרוג אותו ! תהרוג אותו , נחמן , תהרוג אותו 1

נחמן

...אני לא יכול . (מסיט את הקנה אל יעקב הלועג) אני אהרוג אותך .

עלמה

אתה הורג את המשיח , נחמן . יעקב המשיח ,אתה הורג את המשיח !!

נחמן

אני הורג את המשיח ? אני הורג את המשיח ..

יעקב

כמה פעמים אפשר להרוג משיח, נחמן? (מהפנט אותו) אתה לא הורג, ממתי יהודי הורג? הוא טרזן הוא יכול להרוג, אבל אתה? אבל ההרגשה טובה, נכון? כוח ביד זה כל כך נעים.... (פתאום)⁴⁸ חוטף לו את הנשק) מספיק. תן. קח (מוסר ללייבו) שמור את זה אצלך. בבקשה! חמישה איסורים יש בתשעה באב, נכון עלמה?

עלמה

אסור לאכול, אסור לשתות, אסור לנעול נעליים, אסור להתרחץ ואסור...

יעקב

..תשמיש.

לייבו

תחמיש?!

יעקב

תשמיש, גוי. תשמיש המיטה. בואי עלמה, בואי תעמדי כאן. (ללייבו) תביא אותו. על הברכיים, כלב. (לייבו מוריד את נחמן) תנשק לה את כפות הרגליים, כלב! עוד פעם (נחמן נושך ועלמה זועקת) מספיק!! עכשיו יודעים מה מפסידים, אה נחמן? עכשיו תגיד: לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה...

לייבו

מה?

יעקב

למה אתה לא מסביר לו? הוא לא יהודי, תסביר לו. (לייבו מקרב את הנשק לראשו של נחמן)

עלמה

זה הזיווג בין הקדוש ברוך הוא לשכינה.

יעקב

נכון. ועכשיו עושים זיווג בין עלמה ללייבו ואתה תשיר "לכה דודי". נו, תשיר! תשיר!! (נחמן מסרב לשיר) למה לא שרים, נחמן? מה זה, כבר לא רוצים משיח? בשביל מה באתי? כבר לא אתחלתא דגאולה? אמרת שכמעט באה הגאולה ומה קרה? אתה על הברכיים, בוכה, צועק, נובח... אתה, כל הזמן בוכה משיח, מיילל משיח - זה, מוציא משיח לבטלה זה. הנה באתי ואתה לא רוצה. אה, אולי חשבת משיח בא על חמור לבן? אולי חשבת משיח זה כמו אליהו הנביא עם זקן לבן מביא בפסח אגוזים לילדים, חומייני כזה? טעות! זה לא צעצועים, נחמן. אולי משיח יוצא שחור? אולי אדום? אולי עיניים שלו מלאות אש, אולי בא עם תורה חדשה משתלט על העולם? אולי משיח זה מין שטן ואלוהים של היהודים אומר שלום הולך לישון ושוכח

אותך, נחמן? אולי משיח שורף הכל? לא חושבים נחמן, לא חושבים. ילד של ערבים בוכה - זה טוב. גפנים לעקור - זה טוב. בית להרוס - זה טוב. ללכת עם כלבים בשוק להפחיד נשים וילדים זה⁴⁹ טוב. הכל טוב. מי אומר הכל מותר, אני? לא אני. אתה והחברים שלך.

אין דבר. משיח בא משיח משלם לכולם בזמן וכמו שצריך. כל אחד יקבל את המשיח שמגיע לו. משיח בא, נחמן, הורגים את היהודי עכשיו. האמת היא שהיה צריך להרוג קודם את לייבו וגם את עלמה ובמיוחד את החברים שלה ובעיקר אתכם, אבל אתם כבר בסדר, נכון? אז זהו, נחמן ימות בשביל כולנו. הנה לייבו, בוא תעמוד. בלונדיני, עיניים כחולות, ממש צלבן. תראה שרירים שלך, תחזיק רובה - הנה יהודי חדש, טרזן. בלי שכל בלי ספר אבל כוח יש. אין יותר לייבו. לייב. זה אריה. תהיה אריה, לייב.

ותראה אותה - אולי חשבת אישה - זה היהודי. בשביל לגזור שערות, בשביל לעשות קרחת, לשים מטפחת, כל היום בהריון כמו חבית של דג מלוח. לא, אישה זה בשביל לנשק, לחבק - זה אישה. בשביל לחיות. אז עכשיו לוקחים רובה והורגים אותך, כמו שאמרתי, עם ברכה, כמו שצריך. טרזן תעמוד ותשגיח. טלוויזיה לצלם. את בואי תעמדי לידי, עכשיו תגידי (לייבו ועלמה חוזרים אחרי יעקב שקולו הולך ומתגבר) -

יהי רצון שתקום העלמה

שהיא החכמה

ותתפוס מקומה

ותשלוט בעולמה

והיא הנחש הקדוש

והיא תקום ותכבוש

עכשיו תירה לו בראש

עכשיו תירה לו בראש

(לייבו יורה. נחמן מוטח ברצפה מפרפר קצת ומת. עלמה צורחת. יעקב שנצמד לקיר בזמן הירייה עומד עכשיו כשטליתו שמוטה והבעה מטומטמת על פניו. הוא חזר באחת להיות האידיוט המגודל שהיה בהתחלת הערב. לייבו פונה לעברו עם הרובה ויעקב רוטט)
לייבו, אני חושב שעשיתי פיפי במכנסיים ...

(לייבו מביט בו בסלידה. ואז ניגש אל עריסת התינוק. עלמה עוקבת אחר מעשיו בחרדה)

עלמה

לא לייבו, לא את הילד, בקשה, לא את הילד ...

לייבו

(שולח ליד אל תוך העריסה, פונה בתדהמה אל עלמה) אבל הוא מת. הילד מת.

עלמה

לפוצץ עכשיו?

פונה אל מתקן הפיצוץ אוחת בידית ומורידה אותה לאט לאט. פיצוץ. האור כבה באחת ורק קרן אחת עולה על יעקב שהחיוך שב אל פניו.